

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Ansaldo. Urbanien. Archipresbyteratus. Veneris 17. Maii 1697.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

tum quia hodie quæstio est super articulo simplicis manutentionis, in qua, cum D. Cardinalis Mediceus possideat, habeatque pro se immemorabilem renovandi, ac sit filius, & hæres Magnæ Ducissæ postremæ investitæ, manutentionem obtinere debet, posthabitis, seu missis concurrentium exceptionibus ad petitorium, ut in specie Rota d. dec. 46. num. 47. post Paitell. Tum etiam quia dictus D. Princeps, & alii in Tribunali nostro non sunt in Causa, sed tantum ex prætenforibus, D. Cardinalis Mediceus pro manutentione instat, ut eidem propterea liceat Bona retinere ad exclusionem Ecclesiæ Dominæ Directæ, cui nullum præjudicium generatur potius unum, quàm alterum renovandi exemplo plurium ad fideicommissum vocatorum, ut si unus tantum compareat eidem Bona relaxantur juxta modum, de quo Surd. consil. 359. n. 15. cum seqq. Rota coram Durano dec. 448. n. 10. coram Royas dec. 378. & in recent. dec. 318. n. 4. cum seqq. p. 17.

Et ita Manutentionem Domino Cardinali Mediceo concedendam esse PP. omnes Suffragantes authumarunt, auditis Partibus acerrimè hinc inde informantibus.

R. P. D. ANSALDO.

Urbanien. Archipresbyteratus.
Veneris 17. Maii 1697.

ARGUMENTUM.

Referuntur signa loci Ecclesiastici,
& laicalis.

SUMMARIUM.

- 1 Confraternitas attentæ antiquitate, & visitationibus Ordinarii, in dubio præsumitur erecta auctoritate Episcopi.
 - 2 Confraternitas præsumitur Ecclesiastica, quoties habet Ecclesiam cum Altaribus.
 - 3 Confraternitas præsumitur Ecclesiastica, ubi omnes Sacerdotes ad celebranda Divina officia admittuntur indifferenter.
- Confraternitas præsumitur Ecclesiasti-

ca quando habet Campanile cum Campana, ibi.

- 4 Confraternitas præsumitur, imò dicitur Ecclesiastica, quoties Ordinarius habet institutionem, & destinationem Officialium.
- Item quando Episcopus absque contradictione illam liberè visitavit ad instar aliorum locorum Ecclesiasticorum, ibi.
- 5 Confraternitas laicalis potest absque solemnitatibus alienare res suas.
- 6 Confraternitas laicorum si in alienatione honorum adhibuit beneficium Episcopi, vel Apostolicum, dicitur Ecclesiastica.
- 7 Judex Ecclesiasticus habitualiter, & competens etiam inter laicos litigantes, quorum causas potest judicare mediante partium prorogatione, vel consuetudine.
- 8 Confraternitas præsumitur Ecclesiastica, quando lites activè, & passivè fuerunt introductæ, & decise in Tribunale Ecclesiastico.
- 9 Item quando solvit Decimas Papales.
- 10 Enunciatiivæ junctæ cum factis positivis probant.
- 11 Enunciatiivæ sine assertionibus Ordinariorum emissis in actu visitationis multum defertur.
- Institutio facta per Ordinarium Presentati; cum enunciatiiva quod Confraternitas Patrona esset laicalis, probat laicalitatem, ibi.
- 12 Enunciatiiva Papæ in Bulla contenta, probat loci laicalitatem, præsertim si materia fuit examinata in Congregatione Concistoriali.
- 13 Confraternitas in dubio potius præsumitur laicalis, quàm Ecclesiastica.
- 14 Ecclesia, & Campanile, quando sunt signa Ecclesiasticitatis.
- 15 Confraternitas solvens collectus communitalis, præsumitur laicalis.
- Confraternitas Ecclesiastica non potest se subicere statuto laicali, ibi.
- 16 Notario attestanti de actis gestis absque expressione Cause particularis non creditur nisi acta exhibeantur.
- De minimis non est curandum, ibi.
- 17 Conjecturæ, quæ ab aliis in contrarium

- rium suffocantur, nullius momenti sunt.
- 18 In Beneficio erecto cum conditione: quod nunquam Sedes Apostolica se ingerat, cessat regula reservationis Cancellariæ.
- 19 In beneficio Jurispatronatus mixto, Sedes Apostolica potest conferre si vacatio contingat in turno debito Patrono Ecclesiastico.
- 20 Juspatronatus non cadit sub reservatione regulæ 8. etiamsi sit mixtum. Juspatronatus mixtum in favorabilibus assumit naturam simplicis. ibi.
- 21 Error frustra allegatur, quando datur possibilitas causæ in contrarium.
- 22 Ultimus status in re beneficiali attenditur.
- 23 Papa conferens beneficium jure devoluto præsupponit jus præsentandi ad alterum spectare.

DECISIO XXXV.

Antiquitas, veluti Nilus, rerum humanarum initii caput abscondens, ansam plerumque præbet Forensibus collocationibus, ut eventus in hodierna contentione inter Valentinum, & Leonardum cum enim Litteræ Apostolicæ utrinque reportatæ, & super quarum executione respectivè dubium proposui, unicam ambiendi causam involverent super scrutatione qualitatis Venerabilis Confraternitatis Sancti Spiritus Castri Durantis, nunc Urbanæ, ex quo de vero illius principio, seu erectione nullum vestigium eminebat; contendente idcirco Leonardo, quod esset Ecclesiastica, quodque proinde substineretur impetratio in vim regulæ octavæ, hodie nonæ, per eum obta quoad Archipresbyteratum, cujus vacatio contigerat in mense Julii Sede Apostolicæ reservato, oppositam verò Laicalem naturam, seu qualitatem acriter asserente Valentino, qui præsentationem ab ipsa confraternitate Patrona, & respectivè Litteras Pontificias, quas nuncupant, pro Præsentato fuerat assequutus, placuit Dominus conjecturis, & demonstrationibus mutuo collatis iisdemque sedulo perpensis, inclina-

re pro qualitate Laicali, & consequenter respondere, Litteras Valentini esse exequendas.

1 Licet enim Scribentes pro Leonardo ingeniosè, ac elaboratè cumulum adducerent conjecturarum, ac præsumptionum super Ecclesiastica qualitate, quæ præcisivè à validioribus in oppositum militantibus admodum potuissent urgere, basim primariam fruenter super ipsamet antiquitate, & ignorantia erectionis, quo tempore nimirum, & qua auctoritate Confraternitas fuerit ad exercenda opera pietatis instructa, & stabilita cum solum de anno 1567. occasione explendi Visitationem Apostolicam Episcopus Feretransus Visitator expresserit pervetustam esse fundationem, sed ejus præcisam non extare memoriam, ac propterea, junctis præmaximè signis, de quibus infra, etiam in dubio fundatam censi auctoritate Ecclesiastica Societatem hujusmodi Confratrum, stante præponderantia meritorum, securitatis, & durationis, quam secum trahit respectivè ad Laicam qualitatem longè nobilior, & firmior Ecclesiastica per Gloss. in Clem. quia contigit §. Cæterum verb. Altare de Relig. Dom. communiter tradiderant Feder. de Sen. conf. 111. n. 2. & 3. Eugen. conf. 88. n. 44. lib. 2. Beninten. decis. 14. n. 4. Guttier. qu. can. lib. 1. q. 25. n. 18. Del bene de Immun. c. 3. dub. 20. n. 7. Ciarlin. controvers. 16. nu. 12. & seqq. Modern. Argentan. collect. 10. n. 28. lib. 1. Panimol. dec. 12. annot. 5. n. 14. & 15.

2 Magis autem ipsam fundationis obscuritatem concomitantibus signis undequaque spirantibus prerogativam Ecclesiasticam, nimirum Ecclesia pluribus Altaribus decorata, campanili, & Hospitali, ista namque, quemadmodum respondit Ulpianus occasione dubii sexus in leg. quæritur ff. de stat. hom. veluti de sui natura proculdubio Ecclesiastica, & signanter Ecclesia, ac Altaria, faciunt præsumere, quod ubi versetur in ancipiti prævaleat (ut in sexibus) eadem qualitas Ecclesiastica, quæ non potest deflecti ad conditionem prophanam, secuti animadvertendo ad has circumstantias, & præsertim Ecclesiæ existimarunt Donat. in prax. Regul. tom. 3. tract. 8. quæst. 21. num. 3. in prin-

princ. Jos. de Rosa consult. 10. num. 10. Panimoll. d. dec. 12. annot. 5. n. 7. & num. 16. Rot. dec. 143. n. 12. part. 9. rec. & decis. 89. n. 6. part. 10. & coram Carill. dec. 267. n. 1. & 226. n. 32. cor. Card. Cerr. & in Florentina Parochialis 20. Decemb. 1628. §. Primo quia, & seqq. coram Virili.

3 Potissimè quia ad eandem Ecclesiam contradistinctè ab Oratoriis privatis confluent nedom fideles extra personas Confratrum ad interessendum Divinis, sed etiam indifferenter omnes Sacerdotes ab ineunda, celebrandaque Sacrificia recipiuntur, per ea quæ in proposito profequuntur Abb. in cap. Parentibus num. 1. de privil. Calderin. cons. 4. de relig. dom. Zabarell. cons. 11. sub n. 1. vers. quod probo, & n. 2. Alex. cons. 101. num. 5. vers. Accedit lib. 7. Menoch. de presump. 132. num. 51. Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 15. n. 39. in fin. vers. similiter. Delbene de immun. c. 2. sect. 7. num. 38. Rot. dec. 725. num. 3. & 4. part. 1. divers. & in Perusina S. Mariæ ad Nives 30. Aprilis 1559. §. Constat enim coram Pamph. Sen. Quin etiam ipsam Turrim, seu Campanile in parte superiori elevatum cum Nola non Sodalitas tantum, sed universum Populum invitante plurimum deservire, non minus pro supponenda vera Ecclesia, ac ut præmissimus, contradistincta à privato Oratorio, sed etiam de per se validum constituere iudicium Ecclesiasticitatis in ipsa Confraternitate, vel Hospitali per Text. in d. cap. Patentibus de privil. annotatur Zabarell. d. 7. cons. 11. sub n. 6. vers. Item caveant. Eugen. d. 7. cons. 88. n. 46. & 47. lib. 2. Vivian. de Jurepatr. part. 1. lib. 3. cap. 2. n. 7. Barbof. de jur. Eccles. lib. 2. c. 10. num. 80. Novar. de elect. for. part. 2. sect. 2. qu. 22. n. 6. Delbene loc. cit. n. 39. & 40. Donat. d. tract. 8. qu. 21. n. 3. vers. Secundum.

4 Et quamvis non appareret, quod Ordinarius sese unquam ingesserit in administratione, seu gubernio istius Ecclesiæ, vel Hospitalis cum institutione, vel destitutione Officialium, in quibus terminis firmè citra difficultatem Confraternitas ipsa, Hospitalis, totusque locus pro Ecclesiastico foret reputandus, teste Marc. Anton. var. resol. lib. 1. resol. 14. sub nu. 4. vers. Secundo si Episcopus, Merlin. Pigna-

tell. cont. for. cont. 1. c. 65. n. 12. Ciarl. cont. 116. n. 9. Jus. de Rosa d. cons. 10. n. 30. Panimoll. d. dec. 12. annot. 5. n. 18. Rot. d. dec. 725. n. 1. p. 1. divers. concurrerant nihilominus Visitationes factæ per Superiores Ecclesiasticos plenissimo jure, videlicet non tantum ea, quæ de prædicto anno 1567. per Episcopum Feretranum inita fuit, sed etiam altera, quæ magis de proximo, nempe de anno 1689. facta demonstrabatur, ultra sancita per Sac. Concil. Trident. in Visitatione Hospitalium, & Confraternitatum Laicalium, ut in sess. 7. de reformat. cap. 15. & sess. 22. cap. 8. Unde cum Ordinarius nullo repugnante, aut contradicente visitaverit Ecclesiam, Altitaria, aliaque omnia ad instar cujuscunque alterius loci indubitanter Ecclesiastici, signum emergere veri Loci, & Confraternitatis Ecclesiasticæ merito prætendebatur, ex tradit. per Fusc. de visit. lib. 2. c. 14. n. 5. Merl. Pignatell. d. cont. 65. n. 10. Donat. in prax. regular. d. tom. 3. tract. 8. qu. 21. sub n. 3. vers. Quantum Jos. de Ros. d. cons. 10. n. 29. & sub n. 32. Ciarl. d. cont. 116. sub n. 17. vers. quod autem, & n. 18.

5 Augeri demum videbatur demonstratio Ecclesiasticitatis ex tribus potius præsuppositionibus certis, quam conjecturis, quod locus esset Ecclesiasticus; Primò nempe quia quotiescumque contigit bona, vel res istius Ecclesiæ, seu Confraternitatis alienari, adhibita fuit pro confirmatione licentia, vel beneplacitum Superioris Ecclesiastici, summ. Leonardin. 10. scilicet namque propria auctoritate valent Officiales, & Administratores similibus piarum Sodalitatum res earumdem Sodalitatum distrahere, ubi sint Laicales per sanctam in terris conversationem unitæ ad opera meritoria, & pietatis explenda sine mixtura Ecclesiasticitatis, ut ait Bald. in d. aut. Hoc jus porrectum n. 3. C. de sac. Eccles. Paris. cons. 34. n. 19. & 25. l. 4. Torn. cons. 70. n. 16. & 17. Salazar. de usu, & consuet. c. 8. n. 24. vers. Secundo inferitur. Gutierrez. quest. canon. lib. 1. quest. 35. num. 16. Mastrill. decis. 110. n. 13. Del Bene de imm. Eccles. c. 2. dub. 2. sect. 7. n. 18. & c. 4. dub. 20. n. 5. & 6. Panimoll. dec. 12. annot. 5. n. 5. & n. 39. Rota decis. 58. ex n. 4. usque ad fin. post Tondut. de penson.

6 Ita è converso, quoties agitur de Confraternitate, vel Hospitali Ecclesiasticæ conditionis, absolutum est vel in parvis alienationibus, ad normam *Text. in Can. Terrullas caus. 12. quæst. 2. exposci consensum Ordinarii*, vel ubi tractetur de majoribus alienationibus beneplacitum Apostolicum desiderari, ut habetur apud *Grat. discept. 517. n. 7. & 8. Marc. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 14. n. 7. Hermosil. ad Lopez tom. 2. lib. 15. tit. 5. par. 5. gloss. 1. n. 80. & seq. Donat. in prax. regul. d. tract. 8. qu. 25. n. 1. Panimol. d. dec. 12. annot. 5. n. 40. Cad. de Luc. lib. 7. de alien. disc. 1. n. 11. & seq. Rota dec. 502. n. 2. & seq. coram Bich.* proindeque cum Superior Ecclesiasticus auctorizaverit alienationes hujus Loci ad normam secundi, non primi casus de plano inferebatur, Sodalitatem, & Locum esse Ecclesiasticum, non probatum ut præcisè arguit *Ciarlin. d. contr. 116. n. 21.*

7 Secundo potenter ad eandem qualitatem Ecclesiasticam inferebatur, ex eo, quod semper lites, & controversæ spectantes ad hanc Confraternitatem activè, & passivè fuerint disunctæ, & definitæ in Tribunali Ecclesiastico, ideoque necesse erat concludere, quod locus esset Ecclesiasticus; licet enim Judex Ecclesiasticus, tamquam indifferenter habitualiter competens, possit mediante prorogatione litigantium Laicales etiam Causas judicare per *Text. in l. si quis ex consensu, & l. Episcopale Judicium C. de Episcop. audien. & in cap. Significasti de for. compet. ubi præceteris Butr. nu. 7. & 8. Fagnan. num. 13. Carleval. de judic. tom. 1. disp. 2. quæst. 8. sect. 3. num. 1119. & seqq. Bellef. disquis. Cler. part. 1. tit. de favor. Cler. person. §. 2. num. 30. Francef. de compet. inter Curias quæst. 49. num. 10. & seqq. Card. de Luc. de judic. disc. 40. sub nu. 8. Rota dec. 1059. nu. 75. & seq. coram Coccin. & maxime ubi vigeat consuetudo ex prædicto principio, & fundamento, quod semper Tribunal Ecclesiasticum habitu competens est, ut affirmant *Sperel. dec. 98. num. 33. & seqq. Panimol. dec. 12. annot. 2. nu. 42. Rot. dec. 793. nu. 1. par. 1. divers.**

8 Attamen cum de hujusmodi prorogatione, aut particulari consuetudine in hodierna Audientia non daretur aliqua

justificatio, ista inconcussa observantia maximum pro qualitate Ecclesiastica præferebat indicium, ex adductis per *Jo. Franc. de Pont. conf. 18. nu. 1. & seq. lib. 1. Mar. Antonin. d. resol. 14. nu. 6. Guttier. d. qu. 35. nu. 9. & n. 24. & seq. Fulc. de visit. lib. 2. c. 14. n. 4. & 7. Panimol. d. dec. 12. annot. 6. n. 8. Rota in d. Florentina Parochialis 20. Decemb. 1628. §. Nec facit in fin. & §. seq. coram bon. mem. Card. Virili.*

9 Tertio tandem intercedebat alia nuperima observantia, quod cum san. mem. Innocentius XI. ad profigandos Turcarum impetus nimium de proximo Austriæ Regiam Urbem, totamque Christianitatem invadentes subsidium, sed Decimas Ecclesiasticas imponere coactus fuerit super bonis, & Beneficiis Ecclesiasticis, etiam Sodalitas hæc pro bonis suis Decimam exsolvit, qua sanè solutione concurrente locum, & bona Ecclesiastica existimanda esse dixerunt *Camil. Borel. conf. 81. n. 6. Pignatell. consul. can. tom. 8. consult. 31. sub n. 10. vers. quando enim, Amostaz. de caus. püs. lib. 4. cap. 11. n. 11. & 12.*

At hisce, similibusque (minus tamen perstringentibus argumentis, ut erant peculiare saccum, seu indumentum Contratum, aggregatio Sodalitatis ad S. Spiritum in Saxia de Urbe, accessus ad Processiones, nuncupatio Confraternitatis, S. Spiritus, Indulgentiis, & Eleemosynis) solida maturitate per DD. discussis, & examinatis, visum est, longè robustiora extare fundamenta, quæ ex altera parte Valentini promovebantur in conflictu.

10 Siquidem in primis occurrit clarum factum, & concessio eorundem Contratum de anno 1626. occasione etenim quod quidam Clericus per sortem remanserat præelectus inter Officiales, insurgente, & conclamante præ cæteris uno, quod extractus non foret capax, ex quo Sodalitas esset Laicalis, de facto fuit exclusus citrà ullam contentionem, unde cum hujusmodi enunciativa juncta cum facto positivo exclusionis, & acquiescentiæ emanaverit tempore non suspecto, videlicet priusquam erigeretur Canonatus, seu Archipresbyteratus, de quo agitur, vehementissimum gradum probationis circa ipsam Laicalitatem constituit, ut

di-

dixit Rot. dec. 386. n. 5. cor. Coccin. & dec. 16. n. 22. part. 5. rec. & dec. 354. n. 15. vers. Quoniam, & num. 16. & 17. part. 19. & in Urbinaten. Canonatus 9. Junii 1694. §. Absque eo quod, cor. R. P. D. meo Muto.

11 Validius autem procedendo gradatim stringit altera enunciativa, factum, & confessio emissa per Ordinarium, qui cum regulariter non solet esse facilis in canonizandis juribus horum Patronatumum Laicalium, ut inquit Rot. decis. 70. n. 4. & decis. 211. num. 12. cor. Dunoz. Jun. & dec. 193. num. 8. cor. Card. Celf. cor. Priol. decis. 318. num. 10. & 11. & dec. 576. num. 14. part. 18. rec. de anno tamen 1651. expressè instituit Præsentatum, ad hujusmodi Archipresbyteratum per Confraternitatem sub enunciativa, & confessione, quod Confraternitas esse Laicalis, ac propterea cum sua nimis interesset non approbare talem qualitatem prophanam etiam ad quoscumque alios effectus jurisdictionales super ipsa Confraternitate, & foret is Ordinarius primus Sponsus, sive Episcopus hujus Cathedralis noviter erectæ, alioquin re, & nomine Honoratus, & honorandus, aliasque vigilantissimus assertor jurisdictionis Ecclesiasticæ, nulli dubium esse potest, quod ex hoc facto, & confessione tollatur quælibet difficultas in hac materia, ut in fortioribus Rota decis. 405. num. 3. part. 1. rec. & dec. 24. num. 29. part. 10. & in Salisburgen. Juris Metropolitici 20. Novemb. 1691. §. Et demum coram R. P. D. meo Priol. & in dict. Urbanien. Canonatus 9. Junii 1694. §. fin. & 14. Januar. 1695. §. Clarius coram R. P. D. meo Muto.

12 Denique præsuppositioni, & confessioni Confratrum, ac Ordinarii super accidit præsuppositio, & enunciativa etiam Papalis in ipso limine erectionis Cathedralis; cum enim pro constandis (ut moris est in consimilibus erectionibus novarum Cathedralium) Canonicatibus, & Dignitatibus opportunis, & necessariis plures Cives in particulari, pluresque Sodalitates Dotes de proprio contribuerint, & inter istas illa S. Spiritus, omnes istas Confraternitates san. mem. Urbanus VIII. qui Castrum Durantis in Cathedrali suo nomine donatum erexit, nuncu-

pavit Laicales ut patet ex Bulla per elaboratum Collectorem Ughel. registrata in sua Ital. Sac. tom. 2. fol. 929. proinde superaddita etiam præsuppositione, & enunciativa Papæ, res quatenus fuisset ambigua reddebatur manifesta, ut in specie dixit Rota dec. 192. n. 11. §. Quod autem, & n. 12. & 13. part. 18. rec. & generaliter responsum fuit in d. Salisburgen. Juris Metropolitici 26. Novemb. 1691. §. Primò enim & §. Secundò dantur, coram R. P. D. meo Priol. præcipuè quia eadem Bulla, & in ea contenta sedulo fuere disuncta per Organum Sac. Congr. Concistorialis hinc materiis præpositæ, quæve idcirco alias non admisset talem enunciativam, sed confessionem Ordinario, & Datarie præjudicalem, ut habetur apud moder. Epist. S. Severi in tract. de caus. Constit. sect. 3. n. 14. & sect. 10. num. 12. propè fin. Card. de Luc. lib. 14. in annot. Concil. Trid. disc. 8. n. 4. & melius n. 10.

13 Exclusa igitur ex his superlativis demonstrationibus Ecclesiastica qualitate superfluum videbatur DD. vel supradictas conjecturas, & signa per Leonardum allata diluere, vel contraria signa oppositaque à Valentino conjecturas expendere, & nihilominus motivo antiquitatis, & ignorantie erectionis hujus Confraternitatis contraponere DD. regulam magis receptam, quod in dubio præsumptio stet pro Laicalitate, ut plenissime constat ex Gonzal. ad reg. 9. Canc. glos. 5. §. 4. n. 24. Ricc. lucubr. Eccl. lib. 4. c. 13. n. 5. & seqq. Cor. in prax. benef. lib. 4. c. 2. sub n. 54. vers. Et in dubio, Urceol. de transact. qu. 24. n. 62. & seqq. & signanter n. 64. & 65. Card. de Luc. lib. 7. de alien. disc. 8. nu. 4. Rota dec. 58. sub num. 4. post Tondut. de penson. in Mantuana honor. 25. Junii 1683. §. Quod etiam procedit cor. bon. mem. Albergato.

14 Ecclesiæ, Campanili, ac Hospitali satisfaciebat responso quod cum non appareret, an ista essent accessoria Confraternitati, vel è converso, nimis idcirco æquivoca reddebantur in tantum quippe vim faciunt signa præmissa, ubi liqueat, Ecclesiam esse quid principale, Sodalitatem verò accessoriam, teste Cyriac. contror. 530. num. 7. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 10. ex n. 45. usque ad 59. Frances de Ec-

Ecclef. Cathedr. cap. 25. n. 18. & seqq. Rot. decis. 106. sub nu. 1. part. 2. divers. & decis. 130. sub n. 3. cor. Duran.

15 Solutio Decimarum non solum tanquam nuperrimè facta parvi erat attendenda, sed longè suffocabatur à solutionibus onerum Communitatis, quæ Confraternitas tanquam pure Laica supportabat, cum non unicum actum, sed plures, ac plura tempora involverent, scilicet à principio usque ad annum 1671. in quo bona extiterunt in alios translata, & sic eo magis arceri qualitatem Ecclesiasticam palam erat, ut in hac præcisa materia tradiderunt, Roman. *conf. 477. n. 9. Eugen. conf. 88. n. 61. lib. 2. Delbene de immunit. cap. 2. dub. 2. sect. 7. n. 43. Ciardin. controv. 116. n. 2. maxime juncto decreto tempore non suspecto edito ab ipsis Confratribus, ut Administrator, quem appellant Misfarum, satisfacere teneretur ad formam Decreti Ducalis, cui se subicere non potuissent, ubi corpus esset Ecclesiasticum, resistente celebri sanctione Textus in c. Ecclesie S. Mariæ de *const. cum concord. per Oliv. de for. Ecclef. part. 3. qu. 11. n. 36. & seqq. Rot. cor. Merl. dec. 902. num. 76. cum duobus seqq. & dec. 279. n. 16. part. 16. rec.**

16 Actitatio demum causarum in Foro Ecclesiastico, consensus ab Ordinario præstitus modicæ cuidam alienationi, necnon Visitationes bis expletæ per Ordinarium, ut supra, pariformiter dignoscantur æquivoca; Ultra enim quod respectu actitationum in Foro prædicto illæ solum probantur ex fide Cancellarii Ecclesiastici verisimiliter ad sui favorem testificantis absque designatione, & expressione causarum particularium, quo casu nulla fides eidem haberi potest, juxta doctrinam Innoc. *in cap. 1. n. 6. de instr. Afflict. dec. 48. n. 2. Surd. dec. 231. n. 2. & 3. Rot. decis. 535. sub nu. 3. part. 1. recent. & cor. Merlin. dec. 137. sub nu. 4. vers. & hæc tanto magis & nu. 6. vers. Quoniam, & decis. 206. num. 8. part. 17.* Adhuc tamen ex possibili voluntaria Partium prorogatione talis conjectura remanebat æquivoca, prout etiam non erat ab æquivoco immuni prædictus consensus ab Ordinario adhibitus, dum fortè voluit ab emptoribus pro majori eorum securitate obtineri, &

tamen cum ageretur de unico actu valde recenti, & super re minimi momenti intrat vulgare adagium, ut de minimis curandum non sit, per *Text. in leg. Scio, ff. de integr. restitut. & in lib. 4. in fin. ff. de edil. ædific. Leo dec. Valent. 113. num. 10. cum aliis vulg.*

17 Minus postremò ab æquivoco præservari poterant Visitationes, dum valuerunt expleri jure delegato quemadmodum certum erat respectu primæ Visitationis de anno 1567. & nihilominus in contrarium stabat Decretum per Judicem Sæcularem ex causa cujusdam dissidii inter Confratres interpositum de anno 1628. *Summ. Valentini num. 8. litter. A, conjecturæ namque quæ vel ab aliis suffocantur, vel non concludunt perneceffe, nullius momenti sunt apud jura, & Tribunalia, ut passim videre est, & signanter in decis. 138. nu. 16. coram Ubald. dec. 738. num. 5. & decis. 2342. num. 41. & 42. coram Coccin. & dec. 54. num. 20. coram Caril. & dec. 490. n. 6. part. 14. rec.*

18 Cæterum quando hæc omnia defuissent, & adhuc legitime dubitari posset de qualitate Laicali, vel Ecclesiastica, collabescere visum fuit omnem difficultatem ex alio de per se exuberanti, ac discreto fundamento, nimirum, quia in fundatione istius Canonatus, seu Archipresbyteratus, cui pro medietate contribuit persona prophana, & pro altera Confraternitas, cautum fuit, ut nunquam ex capite reservationum Sedes Apostolica se ingereret, sed semper, & in quocumque casu vacationis præsentatio spectaret ad Fundatores, & Patronos, exprimendo quoque vacationem per cessum etiam in manibus Papæ, ac decessum ex quibuscumque personis, tam S. R. E. Cardinalium, quam Summi Pontificis Familiarium, & continuorum Commensalium, ac quorumcumque Curie Romanæ Officialium, ideoque etiam quando tractaretur de Patronatu pertinente ad personas Ecclesiasticas cessasset reservatio prædictæ Regulæ 8. hodie 9. ratione mensium, ut conjungendo efficaciam similium verborum adhibitorum in fundatione Beneficiorum responsum fuit *in decis. 274. ex num. 8. usque*

usque ad 17. coram Royas, & in rec. decis. 327. n. 3. 4. & 5. part. 15. & dec. 242. n. 6. part. 19. & in Florentina Cappellania 7. Maii 1677. per tot. cor. Reverendiss. Burdegalen. & in Civitatis Castellii Canoniciatus Pœnitentiarii 1. Decembr. 1684. §. Exclusionem autem confirmata 4. Maii 1685. cor. clar. mem. Card. Matthæjo.

19 Fortius autem, quia ut diximus, pro medietate contribuerat foundationi persona indubitanter Laica, & prophana; licet enim ubi exercitium Jurispatronatus alias mixti dividitur per vices, seu per turnum minimè impediatur Sedes Apostolica in suis mensibus conferre, quando vacatio contingat in turno debito Patrono Ecclesiastico, ut censuit Rota cor. Priolo decis. 362. n. 11. & 12. & decis. 383. n. 15. & sequent. & dec. 432. n. 18. cum duobus seqq.

20 Attamen cum hujusmodi partitio turni superventa non foret post ipsam foundationem, sed eadem facta fuerit in ipsa erectione cum specifica approbatione Papæ, illa mixtura, quæ alias sine divisione exercitii impedimento esset regulæ prædictæ juxta firmata per Covar. pract. quæst. cap. 36. sub num. 5. §. Tertio opportunè vers. Et ideò, Garz. de benefic. part. 5. c. 1. n. 582. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 18. n. 8. & seqq. Add. ad Burat. decis. 769. n. 17. Card. de Luc. de Jurepatronat. decis. 59. num. 20. cum seqq. Rot. dec. 574. nu. 10. part. 1. divers. & dec. 541. n. 4. & 5. part. 2. rec. & dec. 655. num. 2. & 3. part. 4. tom. 3. & coram Cavalier. decis. 640. num. 4. & coram Mart. Andr. dec. 22. num. 9. & coram Coccin. decis. 1571. num. 4. & coram Peutingen. decis. 171. num. 12. & in recent. decis. 323. ex num. 9. cum plurib. seqq. & decis. 376. num. 6. & seqq. part. 13. & decis. 290. n. 22. & 23. part. 18. videtur satis, superque præservata, dum non obstante eadem divisione Pontifex mandavit, ut semper præsentatio pertinere deberet ad Patronos, alias namque absque tali declaratione, & pacto, Fundatores propria bona non fuissent elargiri, ne tractu temporis occasione personæ Ecclesiasticæ Laicorum etiam jus evanesceret, ut benè admonuit Amyd. de styl. Datar. cap. 15. §. 15. num. 109. & seqq. & signanter n. 115. Ad den. ad Pamp. hil. decis. 189. sub n. 19. Car-

din de Luc. de Jurepatron. disc. 65. nu. 34. vers. Negativam verò.

21 Allegare autem, quod Papa confirmando, adjiciendoque verba præservativa, & exemptiva à reservationibus Apostolicis erroneè præsupposuerit Laicalem qualitatem in istis Confraternitatibus, erat petere principium, cum jam ex deductis, vel nullatenus univoca forent signa Ecclesiasticitatis, vel urgentiora, aut saltem æqualia militantia pro laicalitate, proindeque in allegabilis erat error in Papa, & in tota Sac. Congregat. Consistoriali, dum ad erroris etiam privati exclusionem solum possibile in contrarium exuberat, ad not. per modern. Argentan. collect. 36. num. 62. lib. 1. Rot. decis. 242. num. 36. cor. san. mem. Alex. VIII. & cor. Ninot. dec. 36. num. 12. & dec. 256. n. 4. & 6. cor. Priol.

22 Præcipuè animadversus pro coronide statibus erectionem subsequitis, & signanter ultimo, nam cum semel in turno Confraternitatis acciderit vacatio Archipresbyteratus, nimirum de anno 1651. præsentatus à Confraternitate, etsi eadem vacatio contigerit in mensè Octobris reservato, pacificam obtinuit institutionem; quanti verò roboris existat ultimus status in materia Beneficiali ad submovendam omnem amaritudinem notorium est, & præcisè, seu individualiter in proposito nostræ quæstionis animadvertit Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 10. nu. 18. Corrad. in prax. benef. lib. 4. c. 2. num. 48. vers. Alter verò, & n. 49. Rot. coram Crescen. decis. 9. n. 1. & per tot. de Jurepatron. & cor. Seraphin. dec. 1334. n. 7. vers. Et etiam, & decis. 273. n. 3. part. 3. rec.

23 Gratissime per Leonardum allegabatur alter status practicus de Anno 1660. ultra enim quod tunc non erat in turno Confraternitatis, adhuc potius idem status manifestam patitur retorsionem, quantumvis enim memoratus primus Episcopus vigilantissimus, ex quo persona, in cujus turno accidentaliter obvenerat vacatio de mensè pariter Apostolico foret Ecclesiastica, remisit negotium ad Datariam Apostolicam, ista tamen examinata (ut credibile est) lege fundationis, noluit conferre Archipresbyteratum

tam-

tamquam S. Sedi reservatum ex prædicta Regula 8. seu 9. Cancellariæ, sed ex capite devolutionis, quæ sicuti fundatur in negligentia, ita præsupponit jus præsentandi ad alterum spectare, non autem ad ipsam Datariam, ex bene perpenfis per Gonz. ad reg. Cancell. gloss. 11. num. 60. & 61. & Gloss. 15. §. 2. n. 21. & seqq. Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 24. num. 34. & lib. 3. qu. 8. nu. 143. & 147. Rota cor. Cassador. decis. 8. de præben. & coram Crescen. dec. 15. cod. tit. utrobique num. 3. Card. de Luc. de benef. disc. 13. num. 4.

Et ita utraque parte acriter informante, &c.

R. P. D. C A P R A R A.

Nullius Tuleæ, seu Tirafonen. Decimarum.

Lunæ 1. Junii 1697.

A R G U M E N T U M.

Concordia super quota vel modo solvendi Decimas ligat transigentes: confirmata verò per Sedem Apostolicam astringit etiam Successores. Testes de Universitate admittuntur in Causa Decimarum. Actus Civium particularium non nocent Universitati. Sola quadragenaria absque titulo sufficit ad præscribendum quotam, vel speciem Decimarum.

S U M M A R I U M.

- 1 Concordia fieri potest de jure super quota, & super modo solvendi Decimas.
- 2 Concordia inita super Decimis absque beneplacito ligat transigentes, eoque obtento astringit Successores.
- 3 Testes de Universitate in causa Decimarum reputantur idonei.
- 4 Actus particularium non præjudicant Universitati, nisi ipsa collegialiter congregata approbentur.
- 5 Decimæ non præscribuntur nisi concurrat immemorabilis, vel saltem quadragenaria cum titulo: si verò

agatur de quota, vel specie sufficit quadragenaria.

D E C I S I O XXXVI.

PRævia lite introducta in Rota inter Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Collegialis Sanctæ Mariæ Civitatis de Tudela Episcopatus Tirafonen. ex una, atque Cives ejusdem Oppidi de Tudela ex altera partibus super præstatione Decimarum, inita est de anno 1561. inter eosdem concordia, in qua conventum fuit, solvendam esse in posterum integram Decimam ex Avellanis, atque loco Decimarum quorumcumque aliorum fructuum, præstandas esse tres libras olei pro quolibet pede quatuor corbium olivarum, statuto certo modo in conventionione expresso circa earundem solutionem ex moris, atque cardonibus; sed nunc jactantibus Canonicis, se velle in posterum exigere Decimam ex quocumque fructuum genere, quamvis in concordia excepto, Causaque mihi commissa, utpotè jam ante concordiam in hoc eodem Tribunali agitata, hodie dedi Dubium: *At sit concedendum mandatum pro observatione concordie in casu, &c.* & DD. affirmativè responderunt.

1 De Jure enim Concordia fieri poterat super quota Decimarum, & super modo easdem persolvendi, juxta tradita per Canonistas in *cap. statuimus*, ubi signanter Abbas num. 1. Gonzal. nu. 7. de *Transact.* & postquam ea semel inita est, sic attendi meretur, ut in posterum Decimæ debeantur ad formam à Partibus conventam, non juxta dispositionem Juris *cap. ex multiplici*, *cap. nuper de Decimis*, Rota coram Cardinali Celso decis. 361. nu. 1. & decis. 718. n. 1. & 2. part. 7. *Recentiorum*.

2 Accedente confirmatione Sanctæ Sedis Apostolicæ per insertionem substantiæ ejusdem Concordiæ, per quam Concordia omnimodam recipit efficaciam per *Textum in capit. venerabilis*, ubi licet sit per nos confirmata, & ad majorem rei evidentiam literis confirmatoriis tenor compositionis insertus, de *confirmat. util. vel inutil.* itaut non modo Transigen-